

26.08.2021

Asia/3

§ 18

Esitys kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle koronasta palautumiseen myönnetyn vuoden 2021 lisämäärärahan jakosuhteesta ja periaatteista

HEL 2021-009132 T 02 02 02

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto esitti kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle, että kaupunginvaltuuston 16.6.2021, § 187 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle myöntämä toimintakatteen kertaluonteinen alitusoikeus 3,5 miljoonaa euroa jaetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ekosysteemin toimijoille suhteessa nykyisiin avustuspäämäärärahoihin seuraavasti: liikunta noin 1,05 miljoonaa euroa, nuorisoina noin 0,33 miljoonaa euroa ja kulttuuri noin 2,12 miljoonaa euroa.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto päätti esittää saman sisältöisesti liikuntajaoston sekä nuorisojoukkojen kanssa, että tämän koronavastustuskokonaisuuden toimialayhteiset avustuseriaatteen ovat seuraavat:

Avustukset kohdennetaan:

- Kulttuurialan ja tapahtumien toipumisen tukemiseen.
- Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemista osana koronavastustusta.

Kulttuuriavustuksia koskevat erityiset avustuseriaatteen ovat seuraavat

Avustushakemusten keskinäisessä vertailussa käytetään kulttuuri- ja kirjastojaoston 20.3.2018, § 10 päättämiä taide- ja kulttuuriavustusten arviointikriteerejä sekä tätä erityisavustusta koskevia täydentäviä arviointikriteerejä.

Taide- ja kulttuuriavustusten arviointikriteerejä ovat:

- taiteellinen laatu
- monimuotoisuus ja tasa-arvo
- saavutettavuus ja saatavuus
- osallisuus ja osallistuminen
- toiminnallinen laatu ja toteutus

Näistä arviointikriteereistä painotetaan erityisesti toiminnallista laatua ja toteutusta.

26.08.2021

Asia/3

Täydentävät arviointikriteerit:

- Avustusten kohdennuksessa painotetaan yhteisöjen osalta toimijoita, jotka ovat valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella.
- Taiteen perusopetukseen kohdennettavissa avustuksissa painotetaan niitä toimijoita ja taiteenlajeja, jotka eniten ovat kärsineet koronan vaikutuksesta opetukseen.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto esitti, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valtuuttaa toimialajohtajan päättämään korona-avustushaun avaamisesta. Toimialajohtaja valtuutetaan päättämään tarvittavista hakuun liittyvistä vähäisiksi katsottavista muutoksista.

Avustettavista hankkeista ja avustettavasta toiminnasta päättävät kukin jaosto osaltaan esittelyn perusteella.

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia.

Haku avataan viimeistään 20.9.2021 ja päättyy viimeistään 8.10.2021. Jaostot päättävät avustuksista viimeistään marraskuussa.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli suunnittelija Salla Mistola. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kulttuurin edistämisen päällikkö
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi
Salla Mistola, suunnittelija, puhelin: 310 35771
salla.mistola(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuulemismuistio_Koronakriisin vaikutukset kulttuurin Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

26.08.2021

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti 13.2.2018, § 28 toimialan yhteiset avustusperiaatteet ja valvoo niiden toteutumista toimialatasoisesti. Päätöksen mukaan useampaa kuin yhtä palvelua koskevat avustusten myöntämis- ja arviointikriteerit päättää lautakunta. Yksittäiset avustuspäätökset ratkaistaan jaostoissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 7.6.2021, § 425 kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan esityksen, jonka mukaan varataan 3,5 miljoonan euron alitusoikeus toimintakatteeseen osoitettavaksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustuksiin koronasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi kulttuurin ja liikunnan toimijoille vuonna 2021. Kaupunginvaltuusto vahvisti päätöksen 16.6.2021, § 187.

Määrärahaa saa päätöksen mukaan käyttää vain avustuksina ja ne tulee kohdentaa koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten haittojen vähentämiseksi ja enintään se määrä, kuin kustannuksia on aidosti vuoden loppuun mennessä toteutunut. Tavoitteena on myös volyymien palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle. Koronasta johtuva epävarmuus jatkuu pitkäkestoisena, minkä vuoksi toiminnan volyymien palauttamiseen tarvitaan riittävästi aikaa. Määrärahaa voi näistä olosuhteista johtuen käyttää vuoden 2022 loppuun saakka.

Korona-kriisi on näkynyt toimijakentässä esimerkiksi vuokranmaksuongelmina, tapahtuma- ja taidekentän taloudellisina ongelmina, liikuntaseurojen seuralisenssien vähentymisenä ja varovaisuutena kiinnittää alihankkijoita tuleviin tuotantoihin. Kriisi näkyy myös osaajavuotona muille aloille.

Kulttuurialan sekä lasten ja nuorten harrastustoiminnan tilanne koronakriisissä on erityisen haastava ja rajoitukset ovat vaikuttaneet niihin merkittävästi. Kulttuurialan suhteen kyse on koko ekosysteemin säilymisen turvaamisesta ja lasten ja nuorten harrastustoiminnan osalta erittäin merkityksellisestä hyvinvointitekijästä, joka vaikuttaa koko ikäluokkaan. Erityisesti ajankohtaisimmat tiedot tulevasta terveysturvallisuuden perustuvista rajoitustoimista sekä jatkuva epävarmuus puoltavat näitä painotuksia.

Helsingin kaupungin kulttuurin, liikunnan ja nuorison palveluissa tunnetaan koronan negatiiviset vaikutuksen ekosysteemiin. Palvelut ovat lisäksi heinä-elokuussa kuulleet toimijakenttää ajantasaistaakseen tarpeisiin liittyviä kysymyksiä. Kuulemistilaisuuksista nostetaan seuraavat havainnot ja tarpeet johdannoksi asiasta käytävää lähetekeskustelua varten.

Kulttuuri

26.08.2021

Kulttuurialan tilanteesta koronakriisissä ja tuen tarpeesta alalle on toteutettu erilaisia selvityksiä ja kartoituksia. Näitä on tehty muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön, säätiöiden sekä edunvalvontatahojen toimesta. Näiden materiaalien perusteella valmisteltiin vaihtoehtoja tukemisen tavoista, ja edelleen niiden pohjalta toteutettiin lausuntokierros kesän 2021 aikana ja kuulemistilaisuus 10.8.2021. Lausuntoja pyydettiin ja kutsu kuulemistilaisuuteen toimitettiin kahdellekymmenelle kulttuurialan edunvalvojalle ja toimijalle. Kymmenen toimijaa toimitti lausunnon ja kymmenen toimijaa osallistui kuulemistilaisuuteen; yhteensä kolmetoista toimijaa otti osaa asiasta käytyyn keskusteluun.

Kuulemiset pääosin vahvistivat aiemmissä selvityksissä ja julkisessa keskustelussa esiin nousseita teemoja. Esiin nousivat muun muassa havainnot yksittäisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten tukemisen tarpeesta sekä kasvava huoli koko ekosysteemin säilymisen turvaamisesta. Kuulemiset vahvistivat myös käsitystä moninaisesta tukemisen tarpeesta ja eri tukimuotojen eduista ja puutteista. Tukemisen tavoista esitettiin erilaisia näkökulmia, mutta esimerkiksi työllistävät hankkeet nähtiin yhtenä tapana tukea moninaisesti niin yksilöitä, kuin koko ekosysteemiä. Toisaalta henkilökohtaiset apurahat koettiin edelleen mielekkäinä. Laajemmassa mittakaavassa tuotiin esiin, että elvyttävää ja moninaista tukea kentälle tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Toteutustavaltaan henkilökohtaiset apurahat olisivat kuitenkin huomattavan haastava tapa tukea toimijoita. Helsingin kaupunki on aiemmin luopunut henkilökohtaisista apurahoista, koska tehtyjen linjausten mukaan suora taitelijatuki on ensisijaisesti taiteen edistämiskeskuksen tehtävä. Kaupungin avustusten painotuksena on tukea kaupunkilaisten ja yleisöjen kohtaamisia ja tapahtumia. Taide- ja kulttuurielämää ja yksittäisiä taiteilijoita on tuettu toimijoiden kautta, jotka työllistävät taiteilijoita ja tekevät taidetta. Tämän katsotaan olevan kaupungin tehtävä ja toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta tuottavampaa kuin yksittäisten taiteilija-apurahojen myöntäminen.

Helsingin toimijoiden tilanne nähtiin erityisen vaikeana, sillä rajoitukset ovat olleet täällä erityisen merkittäviä ja pitkäkestoisia, eikä ala ole päässyt käynnistymään samalla tavoin kuin muualla Suomessa. Helsingin toimenpiteillä nähtiin olevan myös laajempi koko alan ilmapii-riin vaikuttava rooli.

Liikunta

Koronapandemian vaikutuksia väestön liikkumiseen sekä seuratoimintaan on selvitetty ja tutkittu usean eri tahon toimesta koronakriisin aikana. Näitä selvityksiä sekä Helsingin kaupungin omaa tausta-aineistoa

26.08.2021

hyödynnettiin pohjatietona ennen elokuussa käytyjä kuulemistilaisuuksia. Alkusyöksyllä kuultavana olivat Suomen Olympiakomitea (12.8.2021), Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry (11.8.2021) sekä helsinkiläisten seurojen edustajista koottu seuraparlamentti (10.8.2021 ja 13.8.2021).

Kuulemistilaisuuksista sekä taustamateriaaleista saatu informaatio olivat linjassa keskenään. Koronapandemia on polarisoinut liikkumista eri väestöryhmissä, ja kriisi on vaikuttanut merkittäväällä tavalla liikuntaseurojen ja -yhdistysten aktiiviharrastajien määrään. Seuratoiminta on toiminut Helsingissä jo pitkään vajaalla teholla rajoitusten takia, ja seurojen sekä moninaisen laji- ja toimintakirjon tulevaisuudesta oltiin huolissaan. Harrastajien vähenemisen lisäksi esiin nousi huoli seuratoimijoiden, ohjaajien sekä valmentajien jaksamisesta sekä riittävydestä pitkään jatkuneen tilanteen seurauksena.

Toimijoiden vaihtelevien resurssien myötä seuratoiminta on polarisoitunut entistä enemmän pandemian aikana. Kuulemisten perusteella tulevaisuuden avustustarpeet vaihtelevatkin aina kustannustukimaisesta avustuksesta toiminnan uudelleen käynnistämisen tukemiseen. Seuratoiminnan elvyttäminen eri keinoin ja harrastajien palauttaminen takaisin toimintaan nousivat kuitenkin esille yhteisenä tekijänä kaikissa kuulemistilaisuuksissa.

Nuoriso

Koronapandemian vaikutuksia nuoriin on tutkittu ja selvitetty epidemian alusta saakka. Tutkimuksia ja selvityksiä ovat tuottaneet mm. Nuorisotutkimusverkosto, Kela ja valtakunnalliset nuorisojärjestöt. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on myös selvittänyt alkuvuodesta 2021 nuorisojärjestöjen kentän näkemystä nuorten tilanteesta nuoriso- kulttuuri- ja liikunta-alan toimijoille tehdyn kyselyn avulla. Lisäksi nuorisopalvelut on kuullut keskeisiä helsinkiläisiä nuorisojärjestöjä kesällä 2021 toteutetun kyselyn kautta sekä Helsingin Nuorisoyhteistyö Helsinki-Team ry:n hallituksen kanssa pidetyssä kuulemistilaisuudessa 8.6.2021. Helsinki-Teamin jäsenenä on merkittävä osa helsinkiläisistä isommista nuorisojärjestöistä.

Useissa tutkimuksissa ja selvityksissä näkyy, että nuorten tilanne on pandemian johdosta polarisoitunut lisää. Niillä nuorilla, joilla meni huomattavasti paremmin jo ennen pandemiaa, menee nyt entistä huonommin. Yksi merkittävä tutkimushavainto on, että 15–25-vuotiaiden nuorten tyytyväisyys elämäänsä oli koko Nuorisobarometrin mittaushistorian alhaisimmalla tasolla pandemian aikana. Nuorisobarometria on tehty vuodesta 1997 saakka.

26.08.2021

Asia/3

Helsingiläisille nuorisjärjestöjen kuulemisissa nousi esiin huoli siitä, että osa nuorista on tippunut pois toiminnasta sekä se, että osa mukana olevista nuorista voi selvästi aiempaa huonommin. Erityisesti ne järjestöt, joiden työ painottuu nuoruuden keskivaihetta eläviin ja itsenäistyviin nuoriin, toivat esiin huolen tämän ikäryhmän nuorten hyvinvoinnista. Samaan aikaan kysyntä leireille ja muulle fyysistä kohtaamista mahdollistavalle toiminnalle on ollut kovaa, silloin kun kasvokkaista toimintaa on voitu järjestää. Nuoruuden kehitystehtävissä kaverit ja yhteinen toiminta ovat olennaisia. Nuoret tarvitsevat mahdollisuuksia näihin nyt, kun pandemiasta aletaan rakentaa tietä eteenpäin. Nuorisoyhdistyskenttä nojaa paljon vapaaehtoistyöhön, joten sen tukeminen, koordinointi ja kehittäminen ovat yksi kohde, johon kaivataan resursseja. Järjestöjen mukaan tarvitaan lisärahoitusta sille, että voidaan paremmin tavoittaa toiminnasta pudonneita nuoria sekä järjestää enemmän harrastus- ja nuorisotyön toimintaa, joka vastaa nuorten toiveisiin ja tarpeisiin.

Esittelijä

kulttuurin edistämisen päällikkö
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi
Salla Mistola, suunnittelija, puhelin: 310 35771
salla.mistola(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuulemismuistio_Koronakriisin vaikutukset kulttuurin Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano